

กฎกระทรวง

กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด
และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และกำหนดอำนาจของศาล
ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๖๓/๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ยึด” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ
ทางปกครองเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นได้เข้ามาอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของเจ้าพนักงานบังคับ
ทางปกครองหรือหน่วยงานของรัฐ

“อายัด” หมายความว่า การสั่งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง
หรือบุคคลภายนอกมิให้จำหน่าย จ่าย โอน หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องที่ได้สั่ง
อายัดไว้ รวมตลอดถึงการสั่งให้บุคคลภายนอกมิให้ชำระหนี้แก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ
ทางปกครอง แต่ให้ชำระหนี้แก่หน่วยงานของรัฐภายในเวลาหรือภายใต้เงื่อนไข หรือ ณ สถานที่
ซึ่งผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดกำหนด

“ขายทอดตลาด” หมายความว่า การนำทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ
ทางปกครองที่ได้ยึดหรืออายัดแล้วออกขายโดยวิธีให้สุ่ราคากันโดยเปิดเผย ซึ่งอาจดำเนินการโดยวิธีการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐซึ่งออกคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า เจ้าพนักงานบังคับทางปกครองซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองให้ดำเนินการบังคับทางปกครองแก่ทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน” หมายความว่า คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้บุคคลชำระเงินแก่หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นค่าภาษีอากร ค่าปรับบังคับการ เงินเพิ่ม ค่าสินไหมทดแทน หรือหนี้เงินอื่นที่ต้องชำระตามมาตรการบังคับทางปกครอง

ข้อ ๒ ในกรณีที่กฎกระทรวงนี้ไม่ได้กำหนดเรื่องใดไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาด ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า

(๑) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงิน

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หมายถึง ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๓) อำนาจของศาลเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะมอบให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนมิได้

(๔) เจ้าพนักงานบังคับคดี หมายถึง เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

ข้อ ๓ คำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงาน คำสั่งยึดทรัพย์สิน บันทึกรายงานการยึดทรัพย์สิน บัญชีทรัพย์สินที่ยึด บันทึกการเก็บรักษาทรัพย์สิน สัญญาดูแลรักษาทรัพย์สิน คำสั่งอายัดทรัพย์สิน คำสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน ประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สิน บันทึกเหตุการณ์ขายทอดตลาดทรัพย์สิน สัญญาขายทอดตลาดทรัพย์สิน รายงานผลการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ประกาศถอนการยึดทรัพย์สิน คำสั่งถอนการอายัดทรัพย์สิน และเอกสารอื่นที่จำเป็นตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่หน่วยงานของรัฐกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อ ๔ บรรดาประกาศ คำสั่ง คำขอ คำร้อง คำร้องคัดค้าน คำเสนอราคา และเอกสารอื่นรวมทั้งการแจ้งและการอื่นที่ต้องทำตามกฎกระทรวงนี้ ให้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่หน่วยงานที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายประกาศกำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอื่นใดที่มีอาจกระทำโดยวิธีการดังกล่าวได้

ข้อ ๕ การแต่งตั้งเจ้าพนักงานอาจแต่งตั้งเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะกรณีได้

ข้อ ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้เจ้าพนักงานแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน และคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินต่อผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบังคับทางปกครอง ถ้าไม่ปรากฏตัวบุคคลดังกล่าวให้แสดงต่อบุคคลซึ่งอาจจะเป็นพยานที่อยู่ในสถานที่นั้น และให้บันทึกไว้ในรายงานการยึดหรืออายัดดังกล่าวด้วย

ข้อ ๗ ในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้เจ้าพนักงานแจ้งต่อผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองถึงแก่ความตาย ให้ตรวจสอบให้ได้ความว่าผู้นั้นตายเมื่อใด ใครเป็นทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก และให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองไปยังทายาทผู้รับมรดกหรือผู้จัดการมรดก แล้วแต่กรณี แล้วดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้

(๒) กรณีผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นนิติบุคคลซึ่งสิ้นสภาพ โอนกิจการหรือควบรวมกิจการ ให้แจ้งมาตรการบังคับทางปกครองไปยังผู้ชำระบัญชีหรือนิติบุคคลที่รับโอนกิจการหรือเกิดจากการควบรวมกิจการ แล้วแต่กรณี แล้วดำเนินการบังคับทางปกครองต่อไปได้

ข้อ ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังไม่อาจยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้ไม่อาจยึดหรืออายัดได้ทันที ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองโอน ขาย ยักย้าย จำหน่าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้เป็นการชั่วคราวไว้ก่อนได้เท่าที่จำเป็น และถ้าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่บุคคลภายนอกมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นทราบ หรือหากทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่จะต้องจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมาย ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบ ถ้าได้มีการจดทะเบียนไว้แล้ว ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกคำสั่งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไว้ในทะเบียน และให้นำข้อ ๓๕ และข้อ ๔๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีคำขอให้เพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามวรรคหนึ่งหรือในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นเองว่ามีเหตุอันสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งดังกล่าวได้

ในกรณีเหตุขัดข้องสิ้นสุดลงหรือไม่มีความจำเป็นต้องบังคับทางปกครองต่อไป ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแจ้งยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

ข้อ ๙ ในกรณีที่เจ้าพนักงานมีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของในทะเบียนหรือในหลักฐานอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งห้ามการโอน ขาย ยักย้าย จำหน่าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไว้ก่อน และมีหนังสือแจ้งบุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่น และ

มีหนังสือแจ้งผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไปพร้อมกับคำสั่งห้ามด้วยว่าจะมีการพิจารณาออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าว

คำสั่งห้ามของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับได้ทันที ในกรณีที่ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่จะต้องจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมาย ให้แจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบด้วย ถ้าได้มีการจดทะเบียนไว้แล้ว ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกคำสั่งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไว้ในทะเบียนด้วย ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๓๕ และข้อ ๔๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่น หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นจะร้องขอต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้เพิกถอนคำสั่งห้ามตามวรรคหนึ่งโดยวางเงินหรือจัดหาประกันมาแทนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นก็ได้อีก ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพอใจในเงินหรือประกันที่จัดหาทดแทนดังกล่าว ก็ให้เพิกถอนคำสั่งห้ามดังกล่าวและรับเงินหรือประกันนั้นไว้ คำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนคำสั่งห้ามของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้เป็นที่สุด

บุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏในทะเบียน หรือหลักฐานอย่างอื่นอาจคัดค้านว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไม่ใช่ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ โดยยื่นคำคัดค้านต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่ง และให้นำข้อ ๓๙ ถึงข้อ ๔๑ หรือข้อ ๔๘ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาคำร้องคัดค้านตามวรรคสี่แล้วเห็นว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ให้มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น คำสั่งยึดหรืออายัดให้เป็นที่สุด โดยกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่อาจยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นได้ ก็อาจดำเนินการบังคับแก่เงินหรือประกันที่รับไว้หรือแก่ผู้ประกันได้ แต่ถ้าเห็นว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไม่ได้เป็นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ให้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งห้ามตามวรรคหนึ่ง หรือให้คืนเงินหรือประกันที่รับไว้แก่ผู้วางเงินหรือประกันนั้นหรือยกเลิกการประกันนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ ทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต่อไปนี้ ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับทางปกครองตามกฎหมายกระทรวงนี้

(๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอน เครื่องใช้ในครัวเรือน หรือเครื่องใช้สอยส่วนตัวโดยประมาณ รวมกันราคาไม่เกินประเภทละสองหมื่นบาท แต่ในกรณีที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร เจ้าพนักงานจะกำหนดให้ทรัพย์สินแต่ละประเภทดังกล่าวที่มีราคารวมกันเกินสองหมื่นบาทเป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับทางปกครองก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) สัตว์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพหรือประกอบวิชาชีพเท่าที่จำเป็น ในการเลี้ยงชีพของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองรวมกันโดยประมาณไม่เกิน หนึ่งแสนบาท แต่ถ้าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีความจำเป็นในการเลี้ยงชีพ อาจารย์ขอต่อเจ้าพนักงานเพื่อขออนุญาตใช้สัตว์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้เท่าที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพหรือประกอบวิชาชีพในกิจการดังกล่าวของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง อันมีราคารวมกันเกินกว่าจำนวนราคาที่กำหนดนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ เจ้าพนักงานมีอำนาจอนุญาตหรือไม่อนุญาตได้เท่าที่จำเป็นภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร

(๓) สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่ช่วยหรือแทนอวัยวะของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๔) ทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอันมีลักษณะเป็นของส่วนตัว โดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมาย หรือสมุดบัญชีต่าง ๆ

(๕) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับทางปกครอง

ทรัพย์สินหรือจำนวนราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานกำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้อยู่ในบังคับของ มาตรการบังคับทางปกครองอาจร้องขอให้เจ้าพนักงานมีคำสั่งกำหนดใหม่ได้ คำสั่งของเจ้าพนักงาน ดังกล่าวนั้น ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอาจร้องคัดค้านต่อหัวหน้าหน่วยงาน ของรัฐได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงาน ในกรณีเช่นนี้ ให้หัวหน้าหน่วยงาน ของรัฐมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่พฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง อาจยื่นคำร้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินหรือจำนวนราคาทรัพย์สิน ที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดไว้เดิมได้

ประโยชน์แห่งข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในข้อนี้ ให้ขยายไปถึงทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งอันเป็นของ คู่สมรสของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือของบุคคลอื่น ซึ่งทรัพย์สินเช่นว่านี้ ตามกฎหมายอาจบังคับทางปกครองได้

คำสั่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของผู้ อยู่ ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับทางปกครอง ตามกฎกระทรวงนี้

(๑) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนเงินรายได้เป็นคราว ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกได้ยกให้ เพื่อเลี้ยงชีพนั้น ให้มีจำนวนไม่เกินเดือนละสองหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร

(๒) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของ ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

(๓) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกัน ของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (๒) ที่นายจ้างหรือบุคคลอื่นใดได้จ่ายให้แก่ บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละ สองหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร

(๔) บำเหน็จหรือค่าชดเชยหรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของบุคคลตาม (๓) เป็นจำนวน ไม่เกินสามแสนบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร

(๕) เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้รับอันเนื่องมา แต่ความตายของบุคคลอื่นเป็นจำนวนตามที่จำเป็นในการดำเนินการฌาปนกิจศพตามฐานะของผู้ตาย ที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) (๓) และ (๔) ให้เจ้าพนักงานคำนึงถึง ฐานะในทางครอบครัวของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและจำนวนบุพการีและ ผู้สืบสันดานซึ่งอยู่ในความอุปการะของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองด้วย และสำหรับ ในกรณีตาม (๑) และ (๓) ให้เจ้าพนักงานกำหนดให้ไม่น้อยกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำสุดของข้าราชการ พลเรือนในขณะนั้นและไม่เกินอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของข้าราชการพลเรือนในขณะนั้น ทั้งนี้ การกำหนดจำนวนเงินหรือสิทธิเรียกร้องที่เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจกำหนดให้นำคำสั่งหรือแนวปฏิบัติ ของกรมบังคับคดีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับ ทางปกครองไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่เจ้าพนักงานกำหนด บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อหัวหน้า หน่วยงานของรัฐภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการกำหนดจำนวนเงินเช่นนั้น เพื่อขอให้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจำนวนเงินใหม่ได้

ในกรณีที่พฤติการณ์แห่งการดำรงชีพของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ได้เปลี่ยนแปลงไป บุคคลตามวรรคสามจะยื่นคำร้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าพนักงาน แล้วแต่กรณี กำหนดจำนวนเงินตาม (๑) และ (๓) ใหม่ก็ได้

คำสั่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๒ กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับ ทางปกครองไว้แล้ว แต่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ฟ้องคดีต่อศาลขอให้เพิกถอน คำสั่งให้ชำระเงินหรือคำสั่งยึดทรัพย์สิน และมีคำร้องขอให้หน่วยงานของรัฐชะลอการขายทอดตลาด ทรัพย์สิน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งให้ชะลอการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ก่อนได้ตามที่ เห็นสมควร โดยคำนึงถึงโอกาสในการชนะคดีของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่กฎกระทรวงนี้มีข้อกำหนดเป็นอย่างอื่น หากผู้ใดไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ได้เพราะมีเหตุการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น ถ้าผู้นั้นมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจขยายระยะเวลาและดำเนินการส่วนหนึ่งส่วนใดที่ล่วงมาแล้วเสียใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่เหตุการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง

ข้อ ๑๔ คำสั่งยึดทรัพย์สิน คำสั่งอายัดทรัพย์สิน และคำสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้มีผลใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร

หมวด ๒ การยึดทรัพย์สิน

ข้อ ๑๕ ทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยวิธียึด ได้แก่

(๑) สິงหาริมทรัพย์

(๒) อสังหาริมทรัพย์

(๓) สิทธิต่าง ๆ ที่มีมูลค่า เช่น สิทธิในสิทธิบัตร สิทธิในเครื่องหมายการค้า สิทธิการเช่าทรัพย์สิน สิทธิตามใบอนุญาต ประธานบัตร อาชญาบัตร หรือสัมปทาน หรือสิทธิอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

ข้อ ๑๖ การยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองให้ยึดได้แต่เพียงประมาณราคาที่จะขายทอดตลาดได้พอชำระหนี้ รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง แต่ถ้าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีแต่ทรัพย์สินซึ่งมีราคามากกว่าจำนวนหนี้ และไม่อาจแบ่งยึดโดยมิให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมราคา ทั้งทรัพย์สินอื่นที่จะยึดให้เพียงพอกับจำนวนหนี้ไม่ปรากฏด้วยแล้ว ก็ให้ยึดทรัพย์สินที่วานั้นมาขายทอดตลาดทั้งหมด

ข้อ ๑๗ ก่อนดำเนินการยึดทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานประมาณการค่าใช้จ่ายและภาระในการยึดทรัพย์สิน ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายและความพร้อมในการดูแล การเก็บรักษา และการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นด้วย รวมทั้งพิจารณาถึงโอกาสในการขายทอดตลาดทรัพย์สินได้และเงินที่จะได้จากการขายทอดตลาด เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการยึดทรัพย์สิน

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่เจ้าพนักงานเห็นว่าทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองคุ้มค่างับค่าใช้จ่ายและภาระในการยึด ให้เจ้าพนักงานขออนุมัติยึดทรัพย์สินโดยจัดทำคำสั่งยึดทรัพย์สินนั้น เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐลงนามในคำสั่งยึดทรัพย์สินแล้ว ให้ส่งคำสั่งดังกล่าวให้แก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเห็นว่าทรัพย์สินใดไม่คุ้มค่างับค่าใช้จ่ายและภาระในการยึด ให้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งงดการยึดทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานไต่ยึดทรัพย์สินได้แล้ว แต่ต่อมาเห็นว่าทรัพย์สินนั้นไม่คุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย และภาระในการยึดหรือไม่อาจดูแลหรือเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นได้ ให้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หากผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไม่ยอมรับทรัพย์สินนั้นคืน ให้จำหน่ายทรัพย์สินนั้นโดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่เห็นสมควร หรือดำเนินการอื่นใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าทรัพย์สินที่ยึดเป็นของบุคคลอื่น เช่น เป็นของผู้ร้อง ขอให้ปล่อยทรัพย์สินตามข้อ ๓๙ หรือเป็นทรัพย์สินที่ไม่อาจยึดได้ตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนการยึดทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๒๐ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการไปตามความจำเป็นและสมควรแห่งพฤติการณ์ เพื่อดำเนินการบังคับทางปกครองให้เสร็จสิ้น ในกรณีที่มีผู้ขัดขวางหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีผู้ขัดขวาง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อดำเนินการช่วยเหลือได้

ข้อ ๒๑ ในการยึดทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานดำเนินการในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ถ้ายังไม่แล้วเสร็จประกอบกับมีความจำเป็นและสมควรจะกระทำต่อไปในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกก็ได้ แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในกรณีจำเป็นและมีใช้การยึดทรัพย์สินในเคหสถาน ให้เจ้าพนักงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้มีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินนั้นได้ทุกเมื่อ

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือมีบัญชีเอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองอยู่ในสถานที่ใด ๆ ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองครอบครองหรือครอบครองร่วมกับผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๒๓ การยึดสิ่งหามทรัพย์สินมีรูปร่างของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้น ให้เจ้าพนักงานดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำทรัพย์สินนั้นมาเก็บรักษาไว้ หรือฝากทรัพย์สินนั้นไว้ ณ สถานที่ใดหรือแก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควรหรือมอบให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นผู้รักษาทรัพย์สินนั้นโดยได้รับอนุญาตจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

(๒) แจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลทรัพย์สินนั้นทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ปิดประกาศแจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดไว้ ณ สถานที่ที่กระทำการยึด หรือแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร

(๓) แสดงให้เห็นประจักษ์แจ้งโดยการประทับตราหรือโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควรว่าได้มีการยึดทรัพย์สินนั้นแล้ว โดยไม่ทำให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมราคาลง

ข้อ ๒๔ การยึดเรือ แพ สัตว์พาหนะ หรือสิ่งหามทรัพย์มีรูปร่างอย่างอื่นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองซึ่งต้องจดทะเบียนกรรมสิทธิ์หรือจดทะเบียนควบคุมตามกฎหมายหรือได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์หรือจดทะเบียนควบคุมไว้แล้วตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๓

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบ ถ้าได้มีการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์หรือทะเบียนควบคุมตามกฎหมายไว้แล้วให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

ข้อ ๒๕ การยึดหลักทรัพย์ที่เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ให้เจ้าพนักงานกระทำโดย

(๑) ในกรณีที่ยังไม่มีกรออกใบตราสาร ให้เจ้าพนักงานแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์ที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและผู้ออกหลักทรัพย์นั้นทราบ และเมื่อได้ดำเนินการยึดหลักทรัพย์ดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานสั่งให้ผู้ออกหลักทรัพย์ออกใบตราสารส่งให้แก่เจ้าพนักงาน

(๒) ในกรณีที่มีการออกใบตราสารแล้ว ให้เจ้าพนักงานแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์ที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ผู้ออกหลักทรัพย์ และผู้ครอบครองตราสารเท่าที่ทราบ รวมทั้งบุคคลซึ่งต้องชำระหนี้ตามตราสารนั้น ทราบ และเมื่อได้ดำเนินการยึดหลักทรัพย์ดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานนำตราสารนั้นมาเก็บรักษาไว้หากสามารถนำมาได้

(๓) ในกรณีที่เป็นหลักทรัพย์ซึ่งฝากไว้กับศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์ที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ผู้ออกหลักทรัพย์ ผู้ฝากหลักทรัพย์ และศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ทราบ เพื่อปฏิบัติตามที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงาน

(๔) ในกรณีที่เป็นหลักทรัพย์ที่ไม่มีกรออกใบตราสาร ให้เจ้าพนักงานแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์ที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและผู้ออกหลักทรัพย์ทราบ เพื่อปฏิบัติตามที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงาน

ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ ให้ปิดประกาศแจ้งรายการและจำนวนหลักทรัพย์ที่ยึดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของบุคคลเช่นว่านั้น หรือแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร และให้มีผลใช้ได้นับแต่เวลาที่ประกาศนั้นได้ปิดไว้หรือการแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควรนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว

ข้อ ๒๖ การยึดตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ให้นำความในข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้มีผลเป็นการอายัดสิทธิเรียกร้องตามตัวเงินหรือตราสารนั้นด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควร เจ้าพนักงานอาจเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งอนุญาตให้จำหน่ายตามราคาปรากฏในตัวเงินหรือตราสารหรือราคาต่ำกว่านั้นตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควร ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่อนุญาตให้นำตัวเงินหรือตราสารนั้นออกขายทอดตลาด

ข้อ ๒๗ การยึดหุ้นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองซึ่งเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัด ให้เจ้าพนักงานกระทำโดย

(๑) แจ้งการยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัดที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นอยู่ทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๕ วรรคสอง

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทนั้นบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

ข้อ ๒๘ การยึดสิทธิในสิทธิบัตร สิทธิในเครื่องหมายการค้า หรือสิทธิอย่างอื่นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องกันกับสิทธิดังกล่าวซึ่งได้จดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ให้เจ้าพนักงานกระทำโดย

(๑) แจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๕ วรรคสอง

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นบันทึกการยึดไว้ในทะเบียน

ข้อ ๒๙ การยึดสิทธิในเครื่องหมายการค้าซึ่งยังมีได้จดทะเบียน ลิขสิทธิ์ สิทธิขอรับสิทธิบัตร สิทธิในชื่อทางการค้าหรือยี่ห้อ หรือสิทธิอย่างอื่นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องกันกับสิทธิดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานกระทำโดยแจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๕ วรรคสอง

ข้อ ๓๐ การยึดสิทธิการเช่าทรัพย์สินหรือสิทธิที่จะได้ใช้บริการต่าง ๆ ซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง เช่น บริการโทรศัพท์หรือโทรคมนาคมหรือบริการอื่นใดที่อาจได้รับจากทรัพย์สินหรือบริการของผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานกระทำโดย

(๑) แจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและผู้ให้เช่าหรือผู้ให้บริการ แล้วแต่กรณี ทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๕ วรรคสอง

(๒) ในกรณีที่ได้มีการจดทะเบียนการเช่าทรัพย์สินหรือการให้บริการดังกล่าว ให้แจ้งนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นบันทึกการยึดไว้ในทะเบียนด้วย

ข้อ ๓๑ การยึดสิทธิของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตามใบอนุญาต ประทานบัตร อาชญาบัตร สัมปทาน หรือสิทธิอย่างอื่นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือที่เกี่ยวข้องกันกับสิทธิดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานกระทำโดย

(๑) แจ้งรายการสิทธิที่ยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบ ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๕ วรรคสอง

(๒) แจ้งให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น บันทึกการยึดไว้ในทะเบียนด้วย

ข้อ ๓๒ การยึดต่อสิ่งหาริมทรัพย์ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้น ให้เจ้าพนักงานกระทำโดย

(๑) นำหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาเก็บรักษาไว้ หรือฝากไว้แก่บุคคลใดตามที่เห็นสมควร เว้นแต่ทรัพย์สินยังไม่มีหนังสือสำคัญหรือนำหนังสือสำคัญมาได้

(๒) แสดงให้เห็นประจักษ์โดยการปิดประกาศไว้ที่ทรัพย์สินนั้นว่า ได้มีการยึดทรัพย์สินนั้นแล้ว

(๓) แจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดให้บุคคลดังต่อไปนี้ทราบ

(ก) ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(ข) บุคคลอื่นซึ่งมีชื่อในทะเบียนว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น

(ค) เจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ถ้าทรัพย์สินนั้นมีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการยึดไว้ในทะเบียนด้วย

ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (ก) หรือ (ข) ได้ ให้ปิดประกาศแจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลเช่นว่านั้น หรือแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร และให้มีผลใช้ได้นับแต่เวลาที่ได้ปิดประกาศนั้นไว้หรือการแจ้งโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควรนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว

เมื่อได้แจ้งการยึดให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและเจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้ถือว่า เป็นการยึดตามกฎหมาย

ข้อ ๓๓ การยึดทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น ให้เจ้าพนักงานกระทำ โดยดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๒ โดยอนุโลม

ข้อ ๓๔ การยึดสิ่งหาริมทรัพย์ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้นให้มีผล เป็นการยึดครบไปถึงดอกผลธรรมดาและดอกผลนิตินัยของทรัพย์สินนั้นด้วย

การยึดต่อสิ่งหาริมทรัพย์ของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้นให้มีผล เป็นการยึดครบไปถึง

(๑) เครื่องอุปโภคและดอกผลนิตินัยของทรัพย์สินนั้น

(๒) ดอกผลธรรมชาติของทรัพย์สินนั้นที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีสิทธิเก็บเกี่ยว เมื่อเจ้าพนักงานได้แจ้งหรือปิดประกาศให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลทรัพย์สินนั้นทราบในขณะที่ทำการยึดว่าได้ยึดดอกผลด้วยแล้ว

ข้อ ๓๕ การยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้นให้มีผลดังต่อไปนี้

(๑) การที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ก่อให้เกิด โอน หรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่ถูกยึดภายหลังที่ได้ทำการยึดไว้แล้วนั้น หากอาจใช้ยื่นแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าพนักงานได้ไม่ ถึงแม้ว่าราคาแห่งทรัพย์สินนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้กับค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทนหรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง และผู้นั้นได้กระทำการดังกล่าวแก่ทรัพย์สินที่ถูกยึดเพียงส่วนที่มีราคาเกินจำนวนหนี้ก็ตาม

(๒) ถ้าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้รับมอบให้เป็นผู้รักษาทรัพย์สินที่ถูกยึด ผู้นั้นชอบที่จะใช้ทรัพย์สินเช่นว่านั้นได้ตามสมควร แต่ถ้าเจ้าพนักงานเห็นว่าผู้นั้นจะทำให้ทรัพย์สินนั้นเสียหายหรือเกรงว่าจะเสียหาย โดยเจ้าพนักงานเห็นเองหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับทางปกครองแก่ทรัพย์สินนั้นร้องขอ เจ้าพนักงานจะรักษาทรัพย์สินนั้นเสียเองหรือตั้งให้ผู้อื่นเป็นผู้รักษาทรัพย์สินนั้นก็ได้

ข้อ ๓๖ ให้เจ้าพนักงานจัดทำบันทึกรายการการยึดทรัพย์สิน พร้อมทั้งบัญชีทรัพย์สินที่ยึดแนบท้ายโดยแสดงรายละเอียด เช่น ชื่อประเภท จำนวน ขนาด น้ำหนัก สภาพของทรัพย์สินตามลำดับหมายเลขไว้ หากมีพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่สมควรบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็ให้บันทึกไว้แล้วอ่านบันทึกให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองฟังหรือนำบันทึกให้ผู้นั้นอ่านก็ได้ แล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย ถ้าผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกว่าอ่านให้ฟังแล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ พร้อมกับลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานไว้

ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไม่อยู่ ณ ที่ยึดนั้น ให้อ่านบันทึกให้บริวารหรือบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะที่อยู่ ณ ที่ยึดนั้นฟังหรือนำบันทึกให้ผู้นั้นอ่านก็ได้ แล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย ถ้าผู้นั้นไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกว่าอ่านให้ฟังแล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ พร้อมกับลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานไว้

ให้เจ้าพนักงานเสนอบัญชีทรัพย์สินที่ยึดตามวรรคหนึ่งต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐด้วย

ข้อ ๓๗ ให้เจ้าพนักงานจดไว้ในบันทึกการเก็บรักษาทรัพย์สินโดยชัดแจ้งว่าได้จัดการเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นอย่างไร และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สิน ค่าเช่าสถานที่เก็บทรัพย์สิน ค่าจ้างดูแลรักษาทรัพย์สินเท่าใด

ข้อ ๓๘ เมื่อยึดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองแล้ว ให้เจ้าพนักงานประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดนั้น โดยจะนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินราคาทรัพย์สินตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีมาใช้บังคับก็ได้

หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการประเมินราคาทรัพย์สินหรือภาคเอกชนหรือผู้เชี่ยวชาญ
ที่ให้บริการในการประเมินราคาทรัพย์สินช่วยประเมินราคาก็ได้

ให้เจ้าพนักงานรายงานราคาทรัพย์สินที่ประเมินต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ
หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานประเมิน หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
มีอำนาจประเมินราคาทรัพย์สินใหม่ หรือมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานทำการประเมินราคาใหม่ หรืออาจขอให้
หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการประเมินราคาทรัพย์สินหรือภาคเอกชนหรือผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ
ในการประเมินราคาทรัพย์สินช่วยประเมินราคา

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นด้วยกับราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานประเมิน หรือราคา
ทรัพย์สินที่มีการประเมินใหม่ตามวรรคสอง แล้วแต่กรณีแล้ว ให้เจ้าพนักงานแจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึด
และราคาประเมินให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองทราบ และถ้าทรัพย์สินที่ยึดมีผู้ถือ
กรรมสิทธิ์รวม ให้แจ้งรายการทรัพย์สินที่ยึดและราคาประเมินให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมทราบด้วย

ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือบุคคลอื่นที่มีส่วนได้เสียไม่เห็นด้วย
กับราคาประเมินทรัพย์สิน ให้ยื่นคำร้องขอต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้ทบทวนราคาประเมินทรัพย์สิน
ภายในสิบห้าวันนับแต่ได้รับแจ้งราคาประเมิน และให้นำวรรคสองมาใช้บังคับแก่การพิจารณามีคำสั่ง
ของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐโดยอนุโลม

คำสั่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามวรรคสี่ ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๓๙ ในกรณีที่ผู้กล่าวอ้างว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานได้ยึดไว้ หรือ
ตนเป็นเจ้าของรวมซึ่งมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์สินนั้นซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ที่ได้แบ่ง
การครอบครองเป็นส่วนสัดส่วน หรือตนเป็นเจ้าของรวมในทรัพย์สินนั้นซึ่งเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์แบ่งได้
หรือตนเป็นผู้อยู่ในฐานะอันจะให้จดทะเบียนสิทธิของตนในทรัพย์สินนั้นได้อยู่ก่อน บุคคลนั้นอาจร้องขอ
ให้ปล่อยทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนหรือเฉพาะส่วนของตน แล้วแต่กรณี โดยยื่นคำร้องขอต่อ
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการยึดทรัพย์สินนั้น แต่ถ้าไม่สามารถยื่นคำร้องขอ
ภายในระยะเวลาดังกล่าว บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอเมื่อพ้นระยะเวลาเช่นว่านั้นได้ ต่อเมื่อมีพฤติการณ์
พิเศษและได้ยื่นคำร้องขอไม่ช้ากว่าเจ็ดวันก่อนวันที่เจ้าพนักงานกำหนดไว้เพื่อการขายทอดตลาดหรือ
จำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก เว้นแต่ในกรณีที่มิเหตุสุดวิสัย บุคคลนั้นจะยื่นคำร้องขอ
ในภายหลังก็ได้ แต่จะต้องยื่นเสียก่อนขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๔๐ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับคำร้องขอตามข้อ ๓๙ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องขอนั้นไม่มีมูลหรือทรัพย์สินที่ยึด
เป็นสังหาริมทรัพย์ที่เก็บไว้นานไม่ได้ ให้ยกคำร้องและดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป

(๒) หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องขอนั้นมีมูล ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
พิจารณาต่อไป โดยให้งดการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนในระหว่างรอผล
การพิจารณา ในกรณีที่เห็นว่าจะอาจเป็นการร้องขอเพื่อประวิงเวลาให้ล่าช้า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจมี

คำสั่งให้ผู้ร้องวางเงินเพื่อประกันความเสียหายใด ๆ ที่อาจได้รับเนื่องจากเหตุที่เน้นซ้ำในการขายทอดตลาดได้ ถ้าผู้ร้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเช่นว่านี้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐยกคำร้องนั้นเสีย และดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป

คำสั่งยกคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๔๑ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้พิจารณาคำร้องตามข้อ ๔๐ แล้ว ให้ดำเนินการต่อไป ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ร้องไม่ใช่เจ้าของที่แท้จริง ให้ยกคำร้องและดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไป โดยกรณีที่มีการวางเงินเพื่อประกันความเสียหายตามข้อ ๔๐ ให้หักค่าเสียหายออกจากเงินประกันที่ผู้ร้องวางไว้ แล้วคืนเงินส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ร้อง ทั้งนี้ คำสั่งยกคำร้อง ให้เป็นที่สุด

(๒) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของที่แท้จริง ให้สั่งงดการขายทอดตลาดและสั่งเพิกถอนการยึดทรัพย์สินตามข้อ ๑๙ ต่อไป แต่กรณีที่ปรากฏว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจสั่งให้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อไปได้ แต่เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินได้เงินเท่าใดแล้ว ให้แบ่งเงินตามสัดส่วนให้กับเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมที่ขอกันส่วนไว้ด้วย

หมวด ๓

การอายัดทรัพย์สิน

ข้อ ๔๒ การอายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ให้อายัดได้เพียงไม่เกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง เว้นแต่ทรัพย์สินที่อายัดนั้นไม่อาจแบ่งแยกได้

ให้เจ้าพนักงานขออนุมัติอายัดทรัพย์สินโดยจัดทำคำสั่งอายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง และแนบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปยังหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐลงนามในคำสั่งอายัดทรัพย์สินแล้ว ให้ส่งคำสั่งดังกล่าวให้แก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและบุคคลภายนอกซึ่งต้องชำระหนี้หรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินหรือชำระหนี้เป็นอย่างอื่นนั้น พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงจำนวนหนี้ที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองจะต้องชำระแก่หน่วยงานของรัฐด้วย

คำสั่งอายัดตามวรรคสอง ต้องมีข้อห้ามผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองไม่ให้จำหน่ายสิทธิเรียกร้องและมีข้อห้ามบุคคลภายนอกไม่ให้ปฏิบัติการชำระหนี้ที่นั้นแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง แต่ให้ชำระหนี้หรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินหรือชำระหนี้เป็นอย่างอื่นนั้นให้แก่เจ้าพนักงาน หรือให้ดำเนินการโดยวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานเห็นสมควร ทั้งนี้ ตามเวลาหรือเงื่อนไขตามที่เจ้าพนักงานกำหนด

ข้อ ๔๓ การอายัดสิทธิเรียกร้อง ให้กระทำได้ไม่ว่าหนี้ที่เรียกร้องนั้นจะมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัดเงื่อนไข หรือไม่ว่าได้กำหนดจำนวนไว้แน่นอนหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๔๔ การอายัดสิทธิเรียกร้องของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นคราว ๆ ให้มีผลเป็นการอายัดสิทธิเรียกร้องของผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ภายหลังการอายัดนั้นด้วย

ข้อ ๔๕ การอายัดสิทธิเรียกร้องของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่มีจำนองหรือจำนำเป็นประกัน หรือนำทรัพย์สินสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินสิทธิเป็นประกัน ให้มีผลรวมตลอดถึงการจำนอง การจำนำ หรือทรัพย์สินอื่นด้วย ถ้าทรัพย์สินที่จำนองนั้นมีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานแจ้งคำสั่งอายัดไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่เพื่อให้จดทะเบียน

ในกรณีผู้จำนอง ผู้จำนำ หรือผู้จำนองด้วยทรัพย์สินสิทธิมิใช่ลูกหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง เมื่อได้ดำเนินการอายัดแล้ว ให้แจ้งผู้จำนอง ผู้จำนำ หรือผู้จำนองด้วยทรัพย์สินสิทธิเพื่อทราบด้วย

ข้อ ๔๖ การอายัดสิทธิเรียกร้องนั้นให้มีผล ดังต่อไปนี้

(๑) การที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้ก่อให้เกิดสิทธิแก่บุคคลภายนอกเหนือสิทธิเรียกร้องที่ได้ถูกอายัด โอน เปลี่ยนแปลง หรือระงับซึ่งสิทธิเรียกร้องดังกล่าวภายหลังที่ได้ทำการอายัดไว้แล้วนั้น หากอาจใช้ยื่นแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าพนักงานได้ไม่ ถึงแม้ว่าราคาแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นจะเกินกว่าจำนวนหนี้ตามคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินกับค่าธรรมเนียมค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง และผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองได้กระทำการดังกล่าวแก่สิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดเพียงส่วนที่มีราคาเกินจำนวนนั้นก็ตาม

(๒) ถ้าค่าแห่งสิทธิเรียกร้องซึ่งอายัดไว้จำเป็นต้องเสื่อมเสียไปเพราะความผิดของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อความเสียหายใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๓) การชำระหนี้โดยบุคคลภายนอกตามที่ระบุไว้ในคำสั่งอายัดนั้นให้ถือว่าเป็นการชำระหนี้ตามกฎหมาย

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้จำนอง ผู้จำนำ หรือผู้จำนองด้วยทรัพย์สินสิทธิซึ่งมิใช่ลูกหนี้ตามสิทธิเรียกร้องตามข้อ ๔๕ วรรคสอง หากผู้จำนอง ผู้จำนำ หรือผู้จำนองด้วยทรัพย์สินสิทธิพิสูจน์ได้ว่าความระงับสิ้นไปแห่งการจำนอง การจำนำ หรือการก่อตั้งทรัพย์สินสิทธิเกิดขึ้นโดยผู้จำนอง ผู้จำนำ หรือผู้จำนองด้วยทรัพย์สินสิทธิกระทำการโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนก่อนมีการแจ้งการอายัดไปยังผู้จำนอง ผู้จำนำ หรือผู้จำนองด้วยทรัพย์สินสิทธิเพื่อทราบ

ข้อ ๔๗ ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองมีสิทธิเรียกร้องให้บุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินชำระเงินหรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินให้แก่ตน หากถึงกำหนดเวลาที่บุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินต้องชำระเงินหรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินให้แก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองแล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งบุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินว่าให้ดำเนินการชำระเงินหรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินให้แก่หน่วยงานของรัฐภายในสิบห้าวัน นับแต่ได้รับหนังสือแจ้ง

ภายใต้บังคับข้อ ๔๘ หากบุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินไม่ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่งภายในกำหนดเวลา หัวหน้าหน่วยงานของรัฐโดยอนุมัติของผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแลหรือผู้ควบคุมการปฏิบัติงานชั้นเหนือขึ้นไป อาจบังคับทางปกครองแก่ผู้นั้นเสมือนหนึ่งว่าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๓๒๕ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ทั้งนี้ โดยไม่กระทบถึงสิทธิในการดำเนินคดีอาญาฐานขัดคำสั่งของเจ้าพนักงาน

ข้อ ๔๘ บุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินอาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งอายัดทรัพย์สินเพื่อได้แย้งหนี้ที่เรียกให้ชำระต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้ในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งอายัด

บุคคลผู้จะต้องเสียหายเพราะคำสั่งอายัดอาจยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวได้ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้ แต่ต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่งอายัด

(๑) ถ้าสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นการให้ชำระเงิน ให้ยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อนวันที่บุคคลภายนอกจะชำระเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐ

(๒) ถ้าสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นการให้ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สิน ให้ยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อนขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นซึ่งทรัพย์สินนั้น

(๓) ถ้าสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นการให้ชำระหนี้เป็นอย่างอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้ยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อนที่บุคคลภายนอกจะปฏิบัติการชำระหนี้

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐส่งรับคำร้องคัดค้านตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและเจ้าพนักงาน และให้เจ้าพนักงานงดการบังคับตามคำสั่งอายัดไว้ในระหว่างรอคำวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐทำการไต่สวนแล้ว หากเห็นว่าสิทธิเรียกร้องของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้นมีอยู่จริงและอาจบังคับได้ ก็ให้ยกคำร้องนั้นเสียและมีคำสั่งให้บุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินปฏิบัติตามคำสั่งอายัด แต่หากเห็นว่าคำร้องคัดค้านรับฟังได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งถอนการอายัดสิทธิเรียกร้อง

ในระหว่างการพิจารณาคำร้องคัดค้านตามวรรคสาม หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าคำร้องคัดค้านนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงเวลาให้ล่าช้า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องคัดค้านวางเงินหรือจัดหาประกันมาวางต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามจำนวนและภายในเวลาที่กำหนด เพื่อประกันความเสียหายใด ๆ ที่อาจได้รับจากการยื่นคำร้องคัดค้านนั้น ถ้าผู้ร้องคัดค้านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเช่นว่านี้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐยกคำร้องคัดค้านนั้นเสียและมีคำสั่งให้ดำเนินการต่อไป ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าว เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อไปจะส่งคืนเงินหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้

ในกรณีที่สิทธิเรียกร้องของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองนั้นมีอยู่จริงและอาจบังคับได้ ให้เจ้าพนักงานมีคำเตือนให้บุคคลภายนอกหรือสถาบันการเงินปฏิบัติตามคำสั่งอายัดทรัพย์สินภายในเวลาที่กำหนด ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำเตือน ให้เจ้าพนักงานรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐโดยการอนุมัติของผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล

หรือผู้ควบคุมการปฏิบัติงานชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการบังคับทางปกครองแก่ผู้นั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง รวมทั้งให้ชดใช้ความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นเพราะการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดทรัพย์สินพร้อมกันไปด้วย

ถ้าไม่มีการคัดค้านคำสั่งอายัดทรัพย์สิน แต่บุคคลผู้ได้รับคำสั่งอายัดทรัพย์สินมิได้ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตามวรรคห้า

คำสั่งยกคำร้องตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๔๙ ทรัพย์สินที่อายัดแล้ว ให้จัดการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นพันธบัตรหรือหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน ซึ่งเป็นของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ออกให้แก่ผู้ถือหรือออกในนามของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง เจ้าพนักงานอาจเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้มีคำสั่งให้ไถ่ถอนและรับคืนเงินต้นพันธบัตรหรือจำหน่าย ณ สถานแลกเปลี่ยน แล้วแต่กรณี แต่ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควรให้ขายทอดตลาด ก็ให้ขายสิ่งเหล่านั้นโดยวิธีขายทอดตลาด

(๒) กรณีเป็นตราสารเปลี่ยนมือ เช่น ตัวเงิน เจ้าพนักงานอาจเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งอนุญาตจำหน่ายตามราคาปรากฏในตราสาร หรือราคาต่ำกว่านั้นตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควร แต่ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควรให้ขายทอดตลาด ก็ให้นำตราสารนั้นออกขายทอดตลาด

(๓) กรณีเป็นทรัพย์สินอื่นที่ส่งมอบหรือโอนตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดนั้นให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด

ข้อ ๕๐ หากการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัดจะเป็นการยุ่งยากเนื่องจากการชำระหนี้นั้น ต้องอาศัยการชำระหนี้ตอบแทน หรือด้วยเหตุอื่นใดอันจะทำให้การชำระหนี้ล่าช้าออกไปอีกและอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ เมื่อบุคคลผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานร้องขอโดยมีเหตุผลอันสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งให้จำหน่ายโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากการขายทอดตลาดได้

หมวด ๔

การขายทอดตลาดทรัพย์สิน

ข้อ ๕๑ ภายใต้บังคับข้อ ๑๒ ให้เจ้าพนักงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อมีคำสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ไต่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นโดยยึดราคาประเมินทรัพย์สินตามข้อ ๓๘ เป็นราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาด

ในกรณีที่มีการร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินตามข้อ ๓๙ หรือขอเฉลี่ยทรัพย์สินที่ยึดเป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่เหลืออยู่ไม่คุ้มค่าที่จะขายทอดตลาด เจ้าพนักงานอาจเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อมีคำสั่งงดการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น และให้จำหน่ายโดยวิธีอื่นนอกเหนือจากการขายทอดตลาดได้

ข้อ ๕๒ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว ให้จัดทำประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขาย เช่น ชื่อเจ้าของทรัพย์สิน วัน เวลา สถานที่ที่จะขาย วิธีการขาย ชื่อ ประเภท ลักษณะ จำนวน ขนาด และน้ำหนักแห่งทรัพย์สินนั้น รวมทั้งราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาด ถ้าเป็นที่ดินให้แจ้งเนื้อที่ เขตกว้างยาว สถานที่ตั้ง ถ้ามีค่าเตือนอย่างไร้ให้ระบุไว้โดยชัดเจน และกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาแห่งการชำระเงินไว้ด้วย และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐลงนามในประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น

ให้เจ้าพนักงานจัดการส่งประกาศดังกล่าวให้แก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง และผู้ที่เจ้าพนักงานเห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่จะขาย และสถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ก่อนกำหนดวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าสามวัน และให้โฆษณาประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินในเว็บไซต์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่แพร่หลายหรือเป็นที่รู้จักกัน โดยทั่วไปก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าห้าวันด้วย

ถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควร จะลงประกาศโฆษณาการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น ในหนังสือพิมพ์รายวัน หรือทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ด้วยก็ได้

ข้อ ๕๓ การกำหนดวันขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้กำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันและไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐลงนามในประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สิน

เมื่อประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว หากมีความจำเป็น หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจเลื่อนหรืองดการขายทอดตลาดทรัพย์สินได้

ข้อ ๕๔ ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง หากมีทรัพย์สินหลายสิ่งด้วยกัน ให้เจ้าพนักงานจัดลำดับทรัพย์สินที่จะขายโดยแยกขายทีละสิ่ง ต่อเนื่องกันไป

ในการขายทรัพย์สินที่มีหลายสิ่งด้วยกัน เจ้าพนักงานอาจจัดทรัพย์สินซึ่งมีราคาเล็กน้อย รวมขายเป็นกองได้

ในการขายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ซึ่งอาจแบ่งแยกออกได้เป็นส่วน ๆ เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะรวมขายหรือแยกขายทรัพย์สินนั้นได้ ในเมื่อเป็นที่คาดหมายได้ว่าเงินรายได้ในการขาย จะเพิ่มขึ้นเพราะเหตุนั้น

บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับทางปกครองแก่ทรัพย์สินซึ่งจะต้องขาย อาจร้องขอให้เจ้าพนักงานรวมหรือแยกทรัพย์สิน หรือขอให้ขายทรัพย์สินนั้นตามลำดับที่กำหนดไว้ หรือจะร้องคัดค้านวิธีการขายของเจ้าพนักงานตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามได้ การยื่นคำร้องขอหรือคัดค้านนั้น ต้องกระทำก่อนวันทำการขายทอดตลาดแต่ต้องไม่ช้ากว่าสามวันนับแต่ทราบวิธีการขาย ในกรณีที่เจ้าพนักงานไม่ยอมปฏิบัติตามคำร้องขอหรือคัดค้านเช่นนั้น ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายในสองวันนับแต่วันปฏิเสธ เพื่อขอให้มีการชี้ขาดในเรื่องนั้นก็ได้ และให้เจ้าพนักงาน

เลื่อนการขายไปจนกว่าจะพ้นระยะเวลาสองวัน ซึ่งกำหนดให้ยื่นคำร้องหรือจนกว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะได้มีคำสั่ง แล้วแต่กรณี คำสั่งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้เป็นที่สุด

ข้อ ๕๕ การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ติดจำนอง อาจขายโดยปลอดจำนองหรือจำนองติดไป การขายทรัพย์สินโดยปลอดจำนองนั้น เจ้าพนักงานต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้รับจำนอง และเมื่อได้รับอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแล้ว ให้เจ้าพนักงานดำเนินการขายทอดตลาดอย่างการขายทรัพย์สินธรรมดา เมื่อได้เงินจากการขายทอดตลาดมาแล้วให้นำไปชำระหนี้ให้แก่ผู้รับจำนองตามจำนวนหนี้ที่ผู้รับจำนองแจ้งไว้ในความเห็นชอบดังกล่าว เว้นแต่จะมีเจ้าหนี้บุริมสิทธิอื่นที่มีสิทธิดีกว่า

การขายทรัพย์สินอย่างการจำนองติดไป ให้ประกาศแสดงชื่อผู้รับจำนอง พร้อมทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยที่ยังค้างชำระจนถึงวันขาย และข้อความว่าผู้ใดซื้อทรัพย์สินนั้น ต้องรับภาระจำนองติดไปด้วยโดยชัดเจน

ข้อ ๕๖ การขายอสังหาริมทรัพย์ที่มีชื่อผู้อื่นเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วยในหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ ให้เจ้าพนักงานกันเงินส่วนได้ของผู้นั้นไว้เพื่อจ่ายแก่ผู้ควรจะได้รับต่อไป

ข้อ ๕๗ การขายทอดตลาดทรัพย์สินประเภทซึ่งผู้ยึดถือครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้นเสียก่อน ถ้าผู้ซื้อมิได้วางหลักประกันไว้ตามข้อ ๖๐ ให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้ไม่เกินร้อยละสิบห้าของราคาซื้อ และจัดการนำใบอนุญาตมาแสดงภายในสามสิบวันนับแต่วันขายทอดตลาดหรือภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาขายทอดตลาดตามข้อ ๖๖ (๒) แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งใช้เงินที่ค้างชำระให้ครบถ้วน ถ้าพ้นกำหนดนี้แล้ว ผู้ซื้อนำใบอนุญาตมาแสดงไม่ได้ ให้เจ้าพนักงานริบเงินมัดจำและให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดใหม่

ข้อ ๕๘ เมื่อทำการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้จดทะเบียน ให้เจ้าพนักงานแจ้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ซื้อ

ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด หรือเป็นที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน ให้นำมาตรา ๓๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

ข้อ ๕๙ ผู้ใดประสงค์จะเข้าเสนอราคา ให้ผู้นั้นยื่นแสดงความจำนงเข้าเสนอราคาต่อเจ้าพนักงานก่อนหรือในวันขายทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมด้วยข้อมูลและเอกสาร ดังต่อไปนี้

- (๑) เลขประจำตัวประชาชนหรือเลขหนังสือเดินทาง ในกรณีที่บุคคลธรรมดา
- (๒) ชื่อและเลขทะเบียนนิติบุคคลและข้อมูลตาม (๑) ของผู้แทนนิติบุคคลในกรณีที่ เป็นนิติบุคคล
- (๓) หนังสือมอบอำนาจในกรณีที่เข้าเสนอราคาแทนบุคคลอื่น

ข้อ ๖๐ การขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ ให้ผู้เข้าเสนอราคาวางหลักประกันก่อนเข้าเสนอราคาโดยพิจารณาจากราคาประเมินทรัพย์สินซึ่งจะต้องนำไปกำหนดเป็นราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาดตามตารางท้ายกฎกระทรวงนี้

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์หรือสิทธิต่าง ๆ ที่มีราคาประเมินหรือมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไปด้วย แต่เจ้าพนักงานอาจให้ผู้เข้าเสนอราคาวางหลักประกันทั้งที่ราคาประเมินหรือมูลค่าต่ำกว่าห้าแสนบาทได้

หลักประกันตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คืนแก่ผู้เสนอราคาเมื่อสิ้นสุดการขายทอดตลาด แต่ถ้ามีการเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด ให้ถือเอาหลักประกันของผู้นั้นเป็นมัดจำตามสัญญาและเป็นการชำระราคาบางส่วน

ข้อ ๖๑ ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง ให้เจ้าพนักงานปิดประกาศวางการขายทอดตลาดไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในสถานที่ขายทอดตลาด และแจ้งให้ผู้เข้าเสนอราคาทราบถึงรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาด ตำแหน่งที่ตั้งหรือที่อยู่ และภาระติดพันของทรัพย์สินนั้น รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับทางปกครองแก่ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด แล้วจึงให้ผู้เข้าเสนอราคาเสนอราคา

เมื่อเจ้าพนักงานได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้ว ให้รายงานผลการขายทอดตลาดต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาด

กรณีที่ไม่อาจขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดได้ ให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๖๒ ก่อนตั้งต้นขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานผู้ขายปัดธงเครื่องหมายการขายทอดตลาดของหน่วยงานของรัฐ และอ่านประกาศหลักเกณฑ์การขายทอดตลาด ณ สถานที่ขายทรัพย์สินโดยเปิดเผย

ข้อ ๖๓ การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามปกติให้เจ้าพนักงานแสดงความตกลงขายด้วยวิธีเคาะไม้

ข้อ ๖๔ ตามปกติให้เจ้าพนักงานผู้ขายร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้สุ่ราคาครั้งที่หนึ่งจำนวนสามถึงสี่พัน ถ้าไม่มีผู้สุ่ราคาสูงขึ้นให้เปลี่ยนร้องขานเป็นครั้งที่สองอีกสามถึงสี่พัน เมื่อไม่มีผู้สุ่ราคาสูงกว่านั้น และได้ราคาพอสมควรก็ให้ลงคำสามพร้อมทั้งเคาะไม้ แต่ถ้าก่อนเคาะไม้มีผู้สุ่ราคาสูงขึ้นไปอีกให้ร้องขานราคารันตั้งต้นใหม่ตามลำดับดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๖๕ ถ้าผู้สุ่ราคาถอนคำสุ่ราคาของตนเสียก่อนเจ้าพนักงานเคาะไม้ ให้เจ้าพนักงานผู้ขายตั้งต้นร้องขายใหม่ตั้งแต่ต้น

ข้อ ๖๖ เมื่อเจ้าพนักงานเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีสังหาริมทรัพย์ เมื่อผู้เสนอราคาสูงสุดชำระราคาครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานมอบทรัพย์สินที่ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดโดยไม่ต้องทำสัญญาขายทอดตลาด แต่หากทรัพย์สินที่ขายมีราคาสูงมากหรือมีเหตุผลพิเศษประการอื่น เจ้าพนักงานอาจอนุญาตให้เลื่อนการชำระราคาส่วนที่เหลือได้

แต่ไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันขายทอดตลาดก็ได้ เว้นแต่สิ่งหามทรัพย์นั้นเป็นสิทธิต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานเห็นว่า มีมูลค่าสูง ให้ทำสัญญาขายทอดตลาดตาม (๒)

(๒) กรณีสิ่งหามทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย หรือสิ่งหามทรัพย์ที่เป็นสิทธิต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานเห็นว่า มีมูลค่าสูง หรือสิ่งหามทรัพย์ ให้ผู้เสนอราคาสูงสุดทำสัญญาขายทอดตลาด และเมื่อชำระราคาครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนจดทะเบียนโอนทรัพย์สินนั้น ให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด ทั้งนี้ ให้ผู้เสนอราคาสูงสุดชำระราคาส่วนที่เหลือภายในระยะเวลาที่กำหนด ในสัญญาขายทอดตลาด

ข้อ ๖๗ ในกรณีที่ผู้เสนอราคาสูงสุดไม่ชำระราคาส่วนที่เหลือตามข้อ ๖๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งให้ริบหลักประกันและให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดใหม่

ในการขายทอดตลาดครั้งใหม่ หากราคาสูงสุดมีจำนวนต่ำกว่าราคาสูงสุดที่ผู้เสนอราคาสูงสุดเดิมเสนอไว้ ให้เจ้าพนักงานใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้เสนอราคาสูงสุดเดิมชำระค่าเสียหายเท่ากับส่วนต่างของราคาสูงสุดเดิมและราคาสูงสุดใหม่ และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการขายทอดตลาดครั้งใหม่ภายในเวลาที่เจ้าพนักงานกำหนด หากไม่ชำระภายในกำหนดเวลา ให้เจ้าพนักงานดำเนินคดีกับผู้เสนอราคาสูงสุดเดิม เพื่อเรียกให้ชำระค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายดังกล่าว เว้นแต่หลักประกันที่ริบไว้จะคุ้มกับราคาส่วนต่าง และค่าใช้จ่ายแล้ว

ข้อ ๖๘ ในกรณีที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่า เจ้าพนักงานได้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงและการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องนั้นมีผลต่อการขายทอดตลาดทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญและเกิดความเสียหายแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือผู้มีส่วนได้เสีย บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อให้สั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินภายในสิบห้าวันนับแต่ได้ทราบถึงการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แต่ต้องยื่นก่อนมีการชำระเงินครบถ้วนและมีการส่งมอบ จดทะเบียน หรือแก่ทะเบียนทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดนั้นตามข้อ ๖๖ แล้ว

ในการยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้น แสดงว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นคำร้องวางเงินหรือหาประกันตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นสมควรเพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่อาจได้รับความเสียหายจากการยื่นคำร้องนั้น ถ้าผู้ยื่นคำร้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งยกคำร้องนั้นเสีย ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าว เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้มีคำสั่งยกคำร้องที่ยื่นไว้ ถ้าบุคคลที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการยื่นคำร้องดังกล่าวเห็นว่าคำร้องนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งยกคำร้อง เพื่อขอให้

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งให้นำเงินประกันที่ผู้ยื่นคำร้องได้วางไว้มาชดใช้เป็นค่าสินไหมทดแทนให้แก่ตนได้

ในระหว่างที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจสั่งระงับการส่งมอบ จดทะเบียน หรือแก้ทะเบียนทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดนั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งก็ได้

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับคำร้อง หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดหรือสั่งให้แก้ไขการดำเนินการขายทอดตลาด หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร

คำสั่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๖๙ ภายใต้บังคับข้อ ๗๑ วรรคสอง เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้หักเป็นเงินที่ต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง ตลอดจนดอกเบี้ย และเงินที่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองต้องชำระ ตามลำดับ กรณีที่มีเงินเหลือจากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานส่งคืนเงินที่เหลือนั้นให้แก่ผู้ถูกยึดหรือผู้ถูกอายัดนั้น หรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับ

ข้อ ๗๐ การรับเงิน การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และการเบิกจ่ายเงินที่ได้รับชำระหนี้จากการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ให้ดำเนินการตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๕

การขอมีสิทธิได้รับชำระเงินส่วนที่เหลือภายหลังการขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น

ข้อ ๗๑ กรณีที่หน่วยงานของรัฐแห่งใดประสงค์จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองที่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้ยึดหรืออายัดไว้แล้ว ให้แจ้งต่อหน่วยงานของรัฐที่ได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ เพื่อขอรับชำระเงินส่วนที่เหลือหลังจากหน่วยงานของรัฐที่ขายทอดตลาดทรัพย์สินได้รับชำระเงินครบถ้วนแล้ว โดยการแจ้งดังกล่าวจะต้องกระทำก่อนการคืนเงินที่เหลือให้ผู้ถูกยึดหรือผู้ถูกอายัดนั้น หรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับ

เมื่อหน่วยงานของรัฐที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินและหักเงินที่ต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าใช้จ่ายอื่นในการบังคับทางปกครอง และได้รับชำระเงิน รวมทั้งดอกเบี้ยโดยครบถ้วนแล้ว ยังมีเงินเหลือจากการชำระ ให้หน่วยงานของรัฐชำระเงินที่เหลือนั้นให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ขอรับชำระเงินตามวรรคหนึ่ง

กรณีที่มีหน่วยงานของรัฐขอรับชำระเงินส่วนที่เหลือมากกว่าหนึ่งแห่ง การชำระเงินส่วนที่เหลือให้ดำเนินการตามวรรคสองโดยอนุโลม ตามลำดับก่อนหลังของการแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

กรณีที่ยังเหลือเงินภายหลังการชำระแก่หน่วยงานของรัฐตามวรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานส่งคืนเงินที่เหลือให้แก่ผู้ถูกยึดหรืออายัดหรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มิให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการขอเฉลี่ยทรัพย์ ตามมาตรา ๓๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับ

หมวด ๖

การถอนการบังคับทางปกครอง

ข้อ ๗๒ ให้เจ้าพนักงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐลงนามในประกาศถอนการยึดทรัพย์สินค้าสิ่งถอนการอายัดทรัพย์สินค้า และยุติการขายทอดตลาด แล้วแต่กรณี ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองชำระเงินครบถ้วนหรือวางประกันเป็นจำนวนพอชำระหนี้

(๒) ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินด้วยเหตุที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคดีถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่เป็นการเพิกถอนคำสั่งเนื่องจากไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจดำเนินการพิจารณาออกคำสั่งใหม่ให้ถูกต้องได้ ในกรณีเช่นนี้ หน่วยงานของรัฐไม่ต้องถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินค้า

ข้อ ๗๓ ในกรณีที่จะมีการถอนการบังคับทางปกครองตามข้อ ๗๒ (๑) ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานโดยนำตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองชำระเงินครบถ้วนแล้ว จึงถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินค้า และคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ถูกยึดหรือผู้ถูกอายัด หรือบุคคลอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับ เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ให้เจ้าพนักงานแจ้งการถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินค้าแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองและบุคคลภายนอกด้วย แล้วรายงานให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทราบ

หมวด ๗

การกำหนดอำนาจของศาล

ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๗๔ ในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินค้า เรื่องใดที่มีได้มีการกำหนดไว้ในหมวด ๑ ถึงหมวด ๖ แห่งกฎกระทรวงนี้ให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่อำนาจของศาลตามบทบัญญัติแห่งประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ โดยการอนุมัติของผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมการปฏิบัติงานชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

(๑) การมีหนังสือเรียกบุคคลอื่นซึ่งมิได้เป็นผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง มาเพื่อการไต่สวนและการสั่งให้ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครอง

(๒) การเข้าไปในสถานที่ที่บุคคลอื่นครอบครองอยู่ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือวัตถุอื่นใดที่เกี่ยวข้องอยู่ในสถานที่นั้น

(๓) การออกคำสั่งให้ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการบังคับทางปกครองหรือบริวารออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ที่ได้ขายและโอนให้แก่ผู้ซื้อ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๕ บรรดาการใดที่เกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม จนกว่าการขายทอดตลาดทรัพย์สินจะแล้วเสร็จ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ตารางกำหนดหลักประกันการเข้าเสนอราคา

ราคาประเมิน (บาท)	หลักประกัน (บาท)
ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐	ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของราคาประเมิน
เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
เกิน ๒๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐
เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
เกิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐
เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐
เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐
เกิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐
เกิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐
เกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐
เกิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๓/๑๒ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติให้ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด การอายัด และการขายทอดตลาด
ทรัพย์สิน รวมถึงการกำหนดให้อำนาจของศาลในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงาน
ของรัฐเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้